

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 9 อำเภอ จำนวน 298 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ในอำเภอเมืองสระแก้ว เขาคันทรงจี่ วัฒนานคร คลองหาด อรัญประเทศ วัฒนานคร ดาพระยา วัฒนานคร และอำเภอโคกสูง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วทั้งหมด และอาศัยตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 169 คน

โดยจำแนกเป็นรายอำเภอ ดังตารางที่ 1 ซึ่งแสดงถึงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกเป็นรายอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองสระแก้ว	65	36
เขาฉกรรจ์	28	16
วังน้ำเย็น	28	16
คลองหาด	20	12
อรัญประเทศ	41	23
วัฒนานคร	52	30
คาพระยา	31	16
โคกสูง	16	10
วังสมบูรณ์	18	10
รวม	298	169

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารจากงานนิพนธ์ของ สุรชาติพิย์ ชะเอมกุล (2548), สมชาย ล้อมวงศ์ (2549) วิทยานิพนธ์ของสุภารัตน์ มหาโชติวานิชย์ (2548), เฉลนรงค์ งามเดช (2548), สถิตย์ ธนานิธิโชติ (2538) และเสาวลักษณ์ พริยาพรรณ. (2548). เพื่อวัดสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ที่ใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 คือตอนที่ 1-3 และฉบับที่ 2 คือ ตอนที่ 4 รายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

ฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check list) เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ในการบริหารงาน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Best & Kahn, 1993. pp. 246-250) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Best & Kahn, 1993. pp. 247) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ตามภารกิจการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

ฉบับที่ 2 ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคัดสรรดังนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน เช่น เป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนในฝัน หรือได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป
2. สร้างแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 แล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษา และกรรมการผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
3. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และแก้ไขสำนวนภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1 ดร.สมุทร ชำนาญ

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชา
วิจัยและวัดผลการศึกษา

4.2 รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 นายศักดิ์ชัย บรรณสาร

ผู้อำนวยการสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

4.4 นายสุรพล น้อยแสง

ผู้อำนวยการสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

4.5 นายไสว สาริบท

รองผู้อำนวยการสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1

5. นำแบบสอบถามมาการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาขั้นตอนสุดท้าย ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง .21 - .90

7. นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

9. นำปัญหาที่มาก 3 อันดับ ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ออกหนังสือถึงผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 169 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมส่งแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด

3. การจัดเก็บแบบสอบถามคืนหลังจากแจกแบบสอบถามไปแล้วสำหรับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ส่งกลับคืน ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อกับโรงเรียนนั้น โดยตรงเพื่อทำการขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามส่งคืนจำนวน 158 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.49 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้ง 158 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยแยกวิเคราะห์

2. ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับประสบการณ์การบริหารงานในโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม และหาความถี่ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Best & Kahn, 1993. pp. 246-250) ดังนี้

มีสภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีสภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับมาก ให้ 4 คะแนน

มีสภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีสภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

มีสภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

4. การแปลความหมาย ได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ โดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด, และบุญส่งนิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 สภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 สภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 สภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 สภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 สภาพ หรือปัญหาการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด

5. สำหรับแนวทางแก้ปัญหการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เป็นแบบสอบถามประเภทจัดลำดับความสำคัญจะวิเคราะห์หาความถี่ เพื่อจัดอันดับความสำคัญของแนวทางแก้ปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับของสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยใช้สถิติ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การทดสอบสมมติฐาน สภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามประสิทธิภาพการบริหารและเขตที่ตั้งโรงเรียน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สถิติ ค่าที (t-test) และ ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

3. นำปัญหาที่มาก 3 อันดับ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยการหาความถี่ และจัดอันดับที่